

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa [...] Towarzystwa Ubezpieczeń E.
Spółki Akcyjnej w S.
przeciwko T. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
i L. B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego L. B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 września 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża L. B. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 28 września 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację L. B. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 31 maja 2017 r., w sprawie z powództwa [...] Towarzystwa Ubezpieczeń E. Spółki Akcyjnej w S. przeciwko T. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i L. B. o zapłatę oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł pozwany L. B. , powołując się na naruszenie art. 232 w zw. z art. 6 k.p.c., art. 381 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 328 § 2 w zw. z 391 § 1 k.p.c., art. 65 § 1 i 2 k.c. oraz art. 5 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania,

zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przysądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.). Ze względu na odmienny cel instytucji przysądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 K.p.c. Wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne związane z problematyką wpływu zmiany adresu jednej ze stron umowy na dotychczasowe zasady kierowania korespondencji. Skarga kasacyjna jest też oczywiście zasadna z uwagi na naruszenie art. 381 k.p.c.

5. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003/18/436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r. (II PK 284/11, niepubl.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie, jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku

z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Skarżący nie spełnił powyższych wymagań. Ograniczył się do zarysowania problemu wpływu zmiany adresu jednej ze stron umowy na zasady kierowania korespondencji. Analiza wywodów skargi wskazuje, że sformułowane zagadnienie prawne nie przedstawia problemów ściśle jurystycznych (dogmatycznych, konstrukcyjnych, interpretacyjnych), lecz zmierza do stworzenia szerszego podłoża dla zarzutów wytoczonych przeciwko zaskarżonemu orzeczeniu, kwestionujących wyłącznie dokonane ustalenia i wynikające z nich oczywiste wnioski. Pozwala to na przyjęcie, że skarżącemu nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli kasacyjnej. Nie można również nie zauważyć, że przedmiotem niniejszego postępowania są roszczenia związane z realizacją bezwarunkowej i nieodwołanej gwarancji, nie zaś roszczenia dochodzone ze stosunku podstawowego, które przedmiotowa gwarancja zabezpieczała.

6. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone

w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, niepubl.).

Skarga kasacyjna nie zawiera dostatecznych argumentów uzasadniających występowanie tak rozumianej oczywistej zasadności. Skarżący podaje, że we wniesionej apelacji złożył szereg wniosków dowodowych, które zostały oddalone przez Sąd drugiej instancji na podstawie art. 381 K.p.c., podczas gdy wnioski te były już zgłoszone na etapie postępowania przed Sądem Okręgowym. Uszło uwagi skarżącego, że Sąd Apelacyjny wskazał również, że okoliczności, jakich dotyczyły wskazane wnioski dowodowe pozostawały bez znaczenia dla rozpoznania istoty sprawy, z uwagi na to, że zmierzały one do wykazania bezzasadności roszczeń beneficjenta wobec pozwanej spółki z tytułu łączącej ich umowy podstawowej, zaś ze względu na treść umowy łączącej zobowiązanego z gwarantem okoliczności te nie miały żadnego znaczenia dla oceny zasadności roszczeń powódki dochodzonych w sprawie. W tej sytuacji nawet ewentualne naruszenie art. 381 k.p.c. nie miało charakteru kwalifikowanego, prowadzącego do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia.

7. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Ze względu na trudną sytuację materialną skarżącego Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.